

В програмата за първична профилактика на рака на маточната шийка вече са включени момичетата от 10 до 13 години

Доц. Карагъзов: Необходим е ваксинационен обхват поне 70-75% годишно, за да имаме успех срещу растящата заболеваемост

Ваксинапрофилактиката на рака на маточната шийка вече е достъпна и за момичетата в по-ниската възрастова група – между 10 и 11 годишна възраст. Това предвижда Националната програма за първична профилактика на рака на маточната шийка, която преди дни бе удължена до 2024 г. Досега възрастният ваксинационен обхват бе само за групата от момичета, навършили 12 – 13 г. Според специалистите, за да има успех профилактиката, ваксинационният обхват трябва да достига до 70-75% от момичетата в тези възрастови групи всяка година, или, иначе казано, от родените около 30 000 момичета годишно от даден набор, държавата би трябвало да осигури финансиране за около 21 000 момичета в съответната възрастова група. Основните дейности на Националната програма за първична профилактика на рака на маточната шийка са насочени към продължаване на широката информационна кампания за значимостта на заболяването и възможностите за първична профилактика чрез ваксинация, заплатена с обществени средства.

Това бе съобщено на дискуссионната онлайн пресконференция на тема **„Рак на маточната шийка – превенция, ваксинация и ранна диагностика“**, организирана от фармацевтичната компания MSD България.

„Merck Sharp и Dohme, позната като MSD, развива дейност в България от 27 г. и като социално отговорна компания, пионер в иновациите, за нас е от изключително значение да доставяме нашите иновативни лекарства на пациентите. Това е една от първите компании в света, пуснали ваксини срещу социалнозначими заболявания, сред които морбили, паротит и рубеола, хепатит В, впоследствие и срещу човешкия папилома вирус (HPV). Приветстваме удължаването на програмата, но изразяваме тревога от ниския ваксинационен обхват и продължаващата висока заболеваемост и смъртност от рак на маточната шийка в България. В страните с висок ваксинационен обхват, в съчетание с редовни профилактични прегледи, се наблюдава сериозен спад на заболеваемостта“, каза при откриването г-жа **Милена Костова, и.д. изпълнителен директор на MSD България.**

Д-р Радосвета Филипова, държавен експерт в Министерството на здравеопазването, обясни, че е необходим рестарт и популяризиране на програмата в обществото, както и постоянно информиране по проблема рак на маточната шийка. „Трябва да има повече събития и информацията да достига до родителите. Програмата съществува от години, но не работи, участниците в нея не са сплотени. Делът на ваксинираните започна от 36% в началото, после падна до 5-7% и сега е 15-20% годишно“, каза д-р Филипова. По отношение на справянето на другите балкански страни с проблема тя каза: „Там, където държавата е застанала зад такава програма, има успехи. У нас има противопоставяне между колегите, а и държавата не застана още от самото начало твърдо, въпреки че става дума за първична профилактика. Нека си извадим поуки от лошите резултати и да продължим напред по-успешно.“

Доц. д-р Илия Карагъзов, началник на Отделението по оперативна гинекология и онкология към МБАЛ “Вита”, акцентира върху необходимостта да се въведе национален популационен скрининг успоредно с постигането на достатъчен обхват на ваксинопрофилактиката. „Нашата професионална общност приветства програмата, защото това е първият от трите основни стълба за борба със заболяването, наскоро предложени и в Програмата на СЗО за елиминиране на цервикалния карцином до 2030 г. Вторият е популационен скрининг, третият е лечението на вече заболелите. Освен ваксините, министерството и държавата трябва да решат най-накрая кога ще стартира национален популационен скрининг за рак на маточната шийка. Последниците от това заболяване са разрушителни. Момичетата се заразяват при първия или следващите сексуални контакти. Пикът на инфекцията е между 16 и 20-ата им година“, обясни доц. Карагъзов. За развитие на предракови промени на маточната шийка са нужни от 5 до 7 г, а след още толкова се развива рак на маточната шийка.Ето защо редовните профилактични прегледи са изключително важни, допълни той и прогнозира, че заболеваемостта ще продължава да расте и ще започне да пада възрастта на пика, ако не се реагира с мащабни действия на цялото ни общество.

Според него е необходима позитивна информираност на родителите, които трябва да са запознати с ползите от такава ваксинацията. Д-р Карагъзов обърна внимание, че „ракът на маточната шийка е само върхът на айсберга. Има достатъчни данни за връзката на човешкия папиломен вирус и при други злокачествени заболявания и при двата пола, като данни за рак на ларинкса, рак на ануса, и др., проблемът с HPV е много голям.“

Доц. д-р Любомир Киров, председател на Националното сдружение на общопрактикуващите лекари, също изрази мнение, че общественото представяне на проблема не е достатъчно. „Необходими са всички информационни канали, пари не трябва да се пестят. Трябва да се обясни важността на проблема и че съществува решение. Поне една жена дневно загива от рак на маточната шийка и за това трябва да се говори, да има постоянно напомняне. Надявам се броят на ваксинираните да нарасне“, каза доц. Киров. Той отново постави въпроса за необходимостта от финансиране и промени в нормативната уредба, чрез които общопрактикуващите лекари да могат да се включат активно в дейностите по профилактиката на заболяването.

Д-р Станимир Хасърджиев, изпълнителен директор на Националната пациентска организация, подчерта дългогодишната работа на организацията по проблема. „Длъжници сме на обществото в няколко посоки. Първата е правилната, адекватна и навременна информация, която да се подава регулярно в медийното пространство, но да присъства и в училище. Правени са такива опити, но не е достатъчно, а ваксинопрофилактиката по принцип трябва да бъде застъпена много по-широко в образованието“, обясни д-р Хасърджиев. На второ място той постави възможността на пациентите за ранно изследване и организиране на „добре структуриран национален скрининг“, като се действа по-активно в посока достигане до целевите групи, а не да се чака те сами да дойдат при лекаря.

За допълнителна информация и въпроси:
HealthPR

Анна Ботинова - 0888 345 026, a.botinova@healthpr.bg
Вяра Станева - 0886 516 705, v.staneva@healthpr.bg